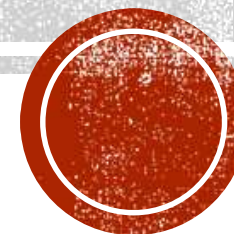

SISTĒMISKA PIEEJA PATVĒRUMA MEKLĒTĀJU ATBALSTAM SOCIĀLĀ DARBA PRAKSĒ

Dr. paed., Latvijas Kopienu iniciatīvu fonda valdes priekšsēdētāja
Liesma Ose/ Sociālo darbinieku biedrības ikgadējā profesionālā
konference “Aktualitātes un perspektīva sociālā darba praksē
Latvijā”, Rīga, 2015. gada 13.novembrī

*PATVĒRUMA MEKLĒTĀJS persona, kura gaida PMLP lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai nepiešķiršanu

**PERSONA AR ALTERNATĪVO STATUSU persona, kurai savā valstī draud nāves sods vai miesas sods, spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās, dzīvības un veselības draudi vardarbības vai bruņotu konfliktu dēļ

***BĒGLIS persona, kura savā valstī pamatoti baidās no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, sociālās piederības vai politiskās pārliecības dēļ un nevar izmantot savas valsts tiesisko aizsardzību

Kā notiek

bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršana:

Kādas

ir bēgļa vai personas, kurai piešķirts alternatīvais statuss, tiesības?

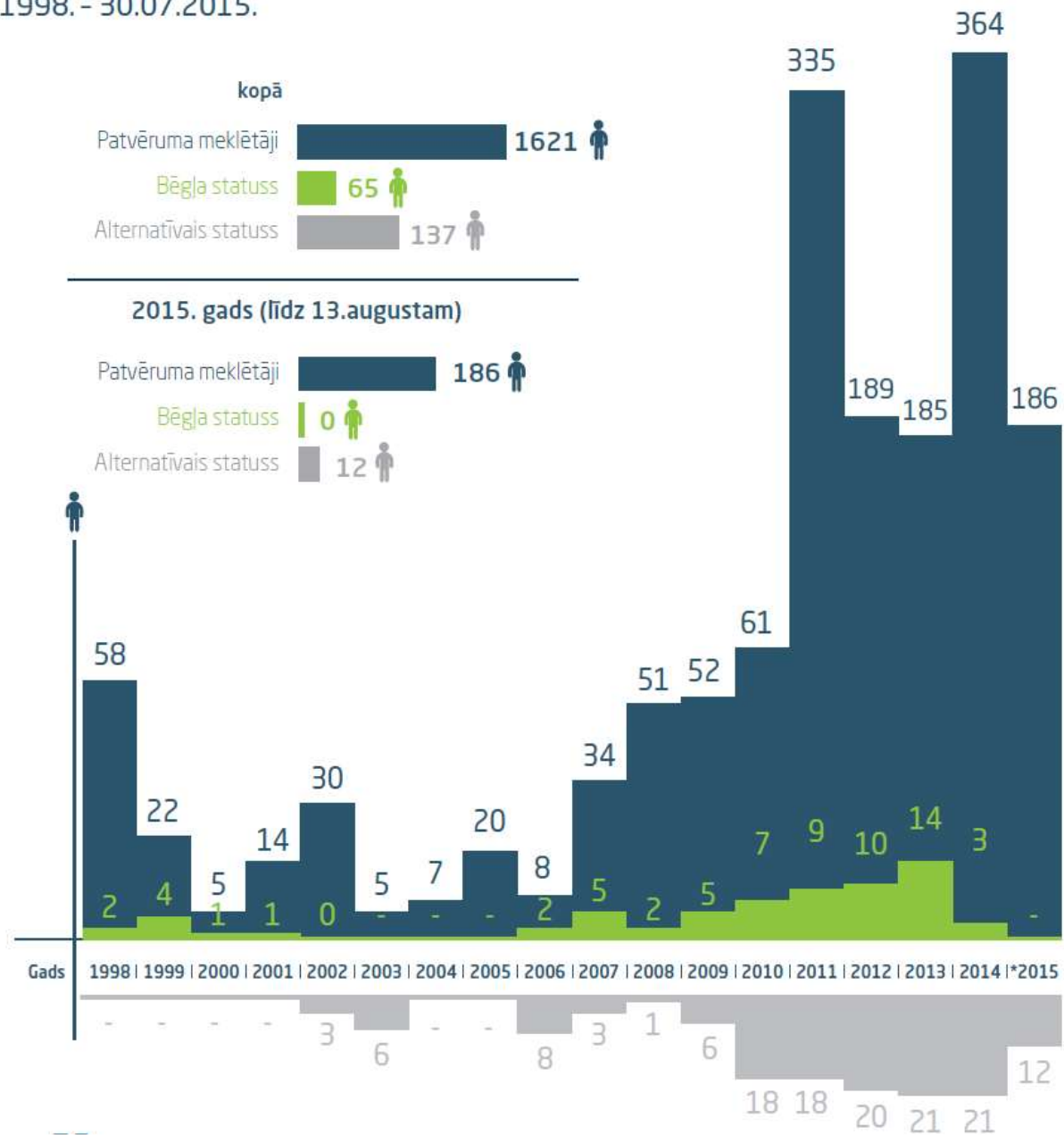
- Uz personu, kurai piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss ir attiecināmas **ekonomiskās, sociālās, personiskās un citas tiesības un brīvības, kā arī pienākumi, kas iekļauti Satversmes 8. nodaļā "Cilvēka pamattiesības"**.

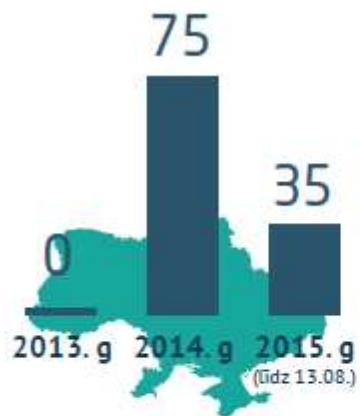
- Bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss, ir tiesības **saņemt pabalstu dzīvošanai un valodas apguvei**.
- Bēglim un alternatīvo statusu ieguvušai personai ir tiesības **apvienoties ar ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs**. Alternatīvo statusu ieguvušai personai šādas tiesības ir tad, ja tā pēc šā statusa iegūšanas Latvijas Republikā uzturējusies vismaz divus gadus. Nepilngadīgam bēglim bez pavadības, kas nav precējies, ir tiesības uzņemt pie sevis no ārvalsts ieradušos māti un tēvu. Bēglis vai alternatīvo statusu ieguvusi persona var apvienoties tikai ar vienu laulāto un nepilngadīgiem neprecētajiem bērniem.

Patvēruma meklētāju dinamika Latvijā

01.01.1998. - 30.07.2015.

Saistībā ar konfliktu Ukrainā ir strauji **pieaudzis patvēruma meklētāju skaits no Ukrainas**

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem pēdējo divu gadu laikā **būtiski pieaudzis patvēruma meklētāju no Vjetnamas skaits** (2014. - 11 personas, 2015.gadā - 68 personas). Tādējādi 2015.gadā patvēruma meklētāji no Vjetnamas veido daudzskaitlīgāko patvēruma meklētāju grupu no visiem, kas iesnieguši patvēruma iesniegumus

visbiežāk patvēruma meklētāji pēdējos gados Latvijā ieradušies no **Gruzijas, Ukrainas, Vjetnamas, Sīrijas un Irākas**

- Latvijai jāuzņem **531** patvēruma meklētājs 2 gadu periodā.
- Paredzēts, ka uzņems **30 bēgļus mēnesī**, izņemot 2016.gada janvāri, kad uzņems 20
- Kopā **2016.gadā uzņems 350** personas
- **2017.gadā - 181personu**

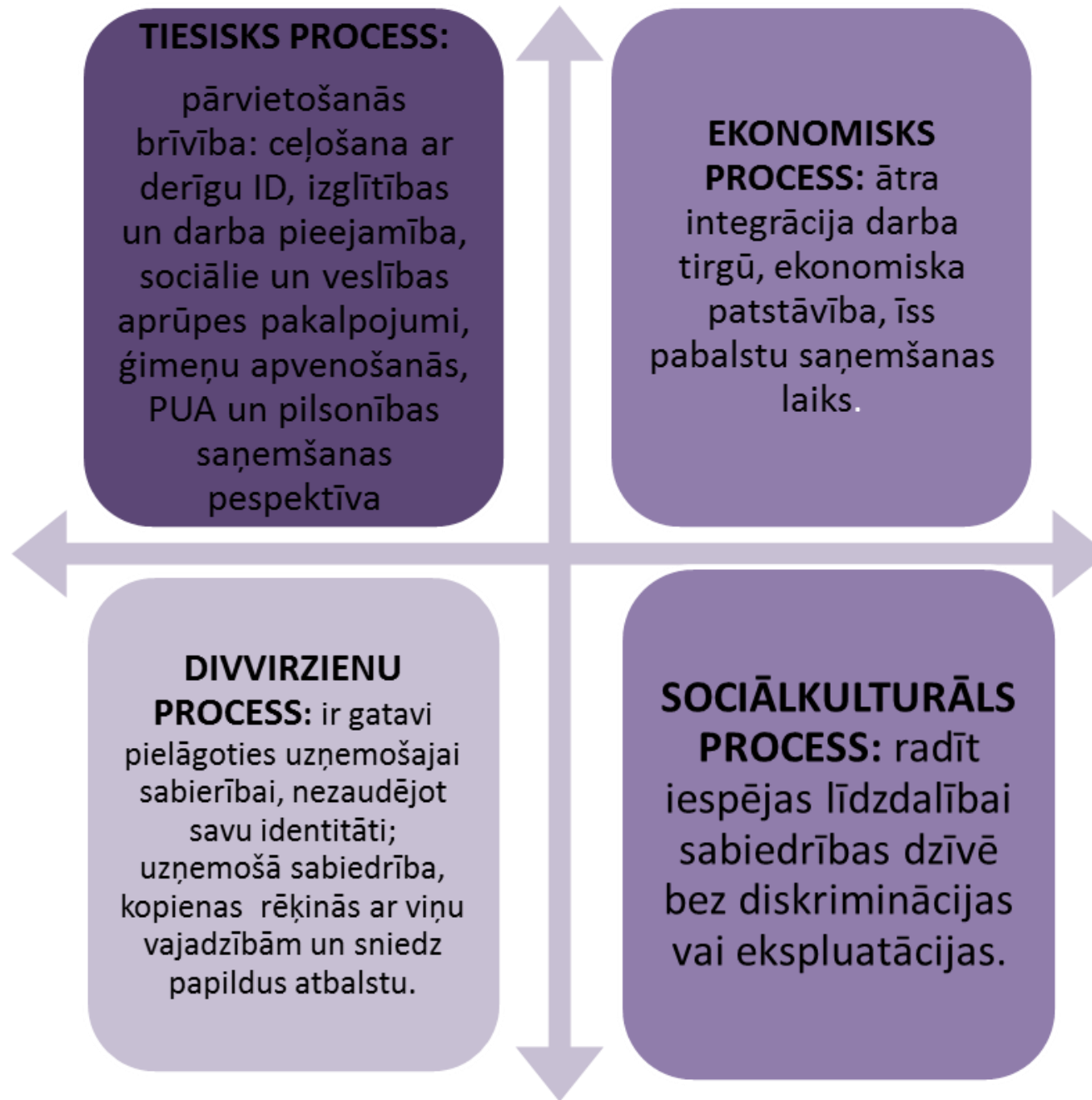
PATVĒRUMA MEKLĒTĀJU UZŅEMŠANA LATVIJĀ: SISTĒMISKA PIEEJA I (UNHCR, 2015)

mērķis Atbalstīt un iespējot kļūšanu par ekonomiski patstāvīgiem iedzīvotājiem, drošiem saskarsmē ar vietējiem un līdzdalīgiem sociālajā un kultūras dzīvē

process Patvēruma meklētāju
INTEGRĀCIJA

līdzekļi kultūrorientācija
ja
valsts valodas apguve
mājoklis
izglītība
darbs

Patvēruma meklētāju uzņemšana un integrācija: Latvijai piemērotas sistēmas izveidošana

2015. gada novembris – decembris

Patvēruma meklētāju uzņemšanas un izmitināšanas sistēmas izveide

Patvēruma meklētāju uzņemšanas procedūra un izmitināšana

Patvēruma meklētāju iesnieguma pieņemšana, iepazīstināšana ar tiesībām un pienākumiem, informācijas par patvēruma procedūru sniegšana

Lēmuma par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvā statusu pieņemšana (Personas labprātīga izceļošana vai piespiedu izraidīšana no ES)

Patvēruma meklētāju datu ievade Eurodac datu bāzē, sākotnējā aptauja, iesniegto dokumentu tulkošana un lietas iesniegšana Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē

Patvēruma meklētāja intervēšana un lēmuma pieņemšana par statusa piešķiršanu (tulkošana, personu apliecinošu dokumentu un uzturēšanās atļaujas izsniegšana)

Patvēruma meklētāju izmitināšana "Muceniekos", aizturēšanas gadījumā - izmitināšana Valsts robežsardzes Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā "Daugavpils"

Drošības pasākumu nodrošināšana un koordinācija

Personas nodrošināšana ar uzturu, higiēnas un pirmās nepieciešamības precēm atkarībā no izmitināšanas vietas

Veselības pārbaude. Neatliekamās medicīniskās palīdzības, kā arī primārās, sekundārās un ambulatorās veselības aprūpes nodrošināšana

Karantīnas zonas izveide "Mucenieki", ja nepieciešams

Sociāl-ekonomiskās iekļaušanas process

Galvenās atbalsta personas - mentori (nodrošinās Labklājības un Kultūras ministrijas) būs katram patvēruma meklētājam. Sadarbībā ar sociālo darbinieku sastādīs individuālus integrācijas plānus - noteiks vajadzības, sastādīs nepieciešamo speciālistu konsultāciju sarakstus, iepazīstinās ar pienākumiem un tiesībām.

Mentori darbosies saskaņā ar tulkiem, kurus Kultūras ministrija nodrošinās saziņai ar institūcijām un praktisku jautājumu risināšanai. Tulku piesaistīs konkrēta mentora sastādītam plānam un paredzētajām vizītēm, piemēram, pie ārsta, uz banku, uz skolu u.c.

Nodarbinātības valsts aģentūras darbinieks sastādīs individuālus darba meklēšanas plānus bēgļu un alternatīvo statusu saņēmušajām personām, sekos līdzī plānā iekļauto pienākumu izpildei, līdzdalībai aktīvajos darba tirgus politikas pasākumos, kā arī sasniegtajiem rezultātiem

Pirmos trīs mēnešus:

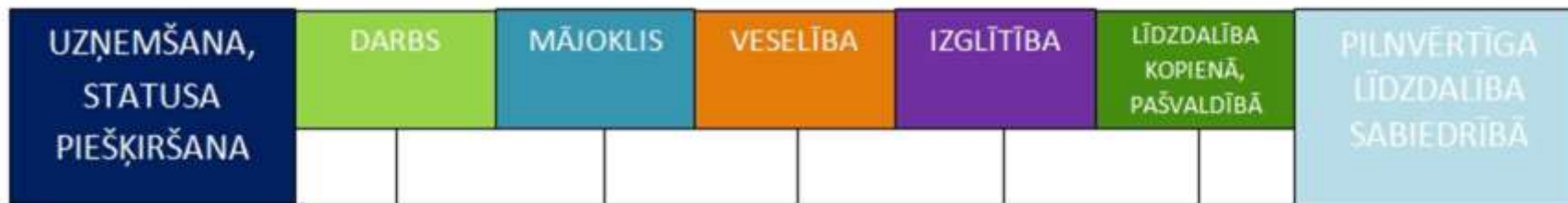
- intensīvi apgūs latviešu valodu, kursī tiks nodrošināti visiem patvēruma meklētājiem, arī nepilngadīgajiem
- integrācijas kursu ietvaros katrs patvēruma meklētājs iegūs nepieciešamās zināšanas par Latviju - 10 nodarbībās (katra 4 stundas) tiks sniegta informācija par valsti, ģeogrāfiju, kultūru, kā arī praktiska informācija par sabiedrisko transportu, klimatu, tradīcijām, izglītības sistēmu, sociālajiem pakalpojumiem, nodarbinātības iespējām u.c.
- ievadkurss par darba tirgu "Darba iespējas Latvijā"

Kultūras ministrija nodrošinās atbalsta pasākumus integrācijai sabiedrībā, kuri **būs pieejami visu laiku un saskaņoti ar galveno atbalsta personu - mentoru:**

- informācijas centrs ar juristu un psihologu konsultācijām
- informatīvais tālrunis
- NVO atbalsta pasākumi - apģērba, pārtikas, brīvā laika ziedošana u.c.

Kultūras ministrija nodrošinās arī intensīvus izglītojošus kursus dažādu jomu speciālistiem, kuri turpmāk strādās ar patvēruma meklētājiem - gada laikā kursus nodrošinās vismaz 120 speciālistiem.

INTEGRĀCIJAS PROGRAMMAS

IEKŠLIETU MINISTRIJA

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

EKONOMIKAS MINISTRIJA

VESELĪBAS MINISTRIJA

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA

VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

KULTŪRAS MINISTRIJA

Kultūras ministrijas pasākumi:

- informācijas centrs personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība
- integrācijas programma - ievadkurss par Latviju
- tulku pakalpojumi
- NVO darbības koordinēšana patvēruma meklētāju un bēgļu atbalstam
- apmācības speciālistiem darbam ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem

Labklājības ministrijas pasākumi:

- mentoru pakalpojums
- karjeras konsultantu pakalpojumi
- sociālie rehabilitācijas pakalpojumi
- klienta vajadzībām piemēroti aktīvie darba tirgus politikas pasākumi:
  - valsts valodas apguve pieaugušajiem
  - konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi
  - subsidētas darba vietas
  - apmācības pie darba devēja
  - dalība algotos pagaidu sabiedriskajos darbos

Izglītības un zinātnes ministrijas pasākumi:

- intensīvi latviešu valodas kursi patvēruma meklētājiem
- nepilngadīgo izglītības (tostarp profesionālās), latviešu valodas un iekļaušanas pasākumi

Valsts sociālie pabalsti

	EUR mēnesī	Patvēruma meklētājs*	Persona ar alternatīvo statusu**	Bēglis***
Ģimenes valsts pabalsts				
par pirmo bērnu	11,38	-	-	Jā
par otro bērnu	22,76	-	-	Jā
par trešo un nākamā bērnu	34,14	-	-	Jā
Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu	106,72	-	-	Jā
Bērna kopšanas pabalsts				
līdz 1,5 gada vecumam	171,00	-	-	Jā
no 1,5 gada vecuma līdz 2 gadiem	42,69	-	-	Jā
Piemaksa par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem pie bērna kopšanas vai vecāku pabalsta pamatapmēra				
līdz 1,5 gadu vecumam	171,00	-	-	Jā
no 1,5 gada vecuma līdz 2 gadiem	42,69	-	-	Jā
Bērna invalīda kopšanas pabalsts	213,43	-	-	Jā
Bērna piedzimšanas pabalsts	421,17	-	-	Jā
Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts				
vispārējā gadījumā	64,03	-	-	Jā
cilvēkiem ar invaliditāti, ja invaliditāte iegūta pēc pilngadības sasniegšanas				
I grupa	138,72	-	-	Jā
II grupa	128,06	-	-	Jā
III grupa	106,72	-	-	Jā
invalīdiem kopš bērnības				
I grupa	83,24	-	-	Jā
II grupa	76,84	-	-	Jā
III grupa	64,03	-	-	Jā
Pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās	79,68 reizi pusgadā	-	-	Jā
Pabalsts invalīdam, kuram nepieciešama kopšana	213,43	-	-	Jā
Valsts atbalsts ar celiakiju slimiem				

Valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumi

pieejami, ja persona strādājusi un maksājusi nodokļus

! Apmērs atkarīgs no personas algas, no kuras veiktas sociālās iemaksas	Patvēruma meklētājs*	Persona ar alternatīvo statusu**	Bēgļis***
Bezdarbnieka pabalsts	-	jā	jā
Slimības pabalsts	-	jā	jā
Maternitātes pabalsts	-	jā	jā
Paternitātes pabalsts	-	jā	jā
Vecāku pabalsts	-	jā	jā
Vecuma pensija (atkarībā no personas darba stāža)	-	jā	jā
Invalitātes pensija (atkarībā no invaliditātes grupas)	-	jā	jā
Apgādnieka zaudējuma pensija kopējais apmērs - 64,03	-	jā	jā
katram bērnam – ne mazāk par 41,62	-	jā	jā
Atlīdzība par darbspēju zaudējumu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai konstatēto arodslimību (atkarībā no invaliditātes grupas)	-	jā	jā
Atlīdzība par apgādnieka zaudējumu kopējais apmērs - 64,03	-	jā	jā
katram bērnam – ne mazāk par 41,62	-	jā	jā

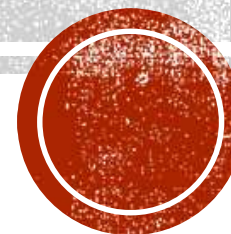
AVOTI:

<http://www.mk.gov.lv/lv/content/patveruma-mekletaji>

<http://www.vsaa.lv/lv/pakalpojumi>

http://iem.gov.lv/lat/patveruma_mekletaji_es_un_latvija/?doc=30702

<http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/images/patv%C4%93rums/Jaut%C4%81jumi%20un%20atbildes.pdf>

SOCIĀLAIS DARBS

- ar patvēruma meklētājiem ietver gan sociālā darbinieka darbību individuālā līmenī ar klientu (MIKRO)
- gan darbu ar pašvaldību, vietējo sabiedrību (MEZO)
- gan darbību valsts līmenī, tostarp politiskajā arēnā (MAKRO)
- Modelējot sociālos pakalpojumus pārvēruma meklētājiem, jāņem vērā, ka viņi ir saskārušies ar karu, vajāšanu, ģimenes locekļu un draugu zaudēšanu, ierastās vides sagraušanu, tiešu fizisko vai psiholoģisko vardarbību.
- Viņiem ir sevišķi augsts sociālās atstumtības un diskriminācijas risks.

3 M VIENĀ?

- Biedrība „Patvērums „Drošā māja” sniedz informāciju un regulāras konsultācijas trešo valstu pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem (tai skaitā bēgļiem) par aktuāliem integrācijas jautājumiem (izglītību, sociālo atbalstu, nodarbinātību, veselības aprūpi u.c.).
- Darbojas konsultatīvais tālrunis - **25565098**,
- e-pasts: konsultacijas@patverums-dm.lv,
- adrese: **Lāčplēša ielā 75-1, Rīgā**
- Vietne: <http://www.beglis.lv/>

PRODUKTĪVA DARBA KAVĒKLIS VISOS «M»: AIZSPRIEDUMI

Lielā Rīgas mikrorajonā strādājoša ģimenes ārste, kura vēlajās palikt anonīma, TVNET sacīja, ka nevēlētos ņemt savā aprūpē bēgļus, kas varētu ierasties no Āfrikas un Tuvo Austrumu valstīm. Turklāt ārste nevēlētos ārstēt afrikāņus un aziātus, jo nerunā angliski. Daktere arī atzinās, ka viņai ir cilvēcīgas bailes no citas kultūras pārstāvjiem, jo no masu medijiem dzirdēts par viņu mežonīgajām darbībām citviet. Ārste jūt bailes, ka viņai varētu atņemt kaut vai elementārās lietas, piemēram, somu, naudu, kā arī izārdīs kabinetu, sazin ko pieprasīs, neies prom un uzbruks.

tvnet.lv, 15. 09.2015

Ideālais

- Patvēruma meklētāju integrācija līdz šim bija balstīta uz pieņēmumu, ka uz Latviju atbrauc „ideālais” bēglis, ka viņš pēc statusa saņemšanas pats atrod darbu, mācās valodu, integrējas, ir vesels, nav slim, pats atrod dzīvokli, neizdara likumpārkāpumus, viņam nav sociālo un psiholoģisko problēmu (Papparde, 2008)

Reālais

- Fiziskas un psiholoģiskas traumas (PTSS) veselības problēmas, bieži hroniskas
- Ļoti dažāds profesionālo prasmju līmenis
- Atšķirīgas svešvalodu zināšanas, mēdz būt analfabēti
- Gandrīz vienmēr problēmas atrast mājokli pēc statusa saņemšanas
- Riski: pārkāpumi, ilgstoši depresijas gadījumi, izolācija, ilgstošs bezdarbs

PAPILDUS NEGATĪVIE FAKTORI (MENTAL.ORG)

- - pēctraumatiskā stresa sindroms kā organizētās vardarbības sekas;
- - grūti un bīstami ceļojumi, bieži vien tūkstošiem kilometru gari;
- - aizturēšana un atrašanās ieslodzījumam līdzīgās vietās zemēs, kurās tiek prasīts patvērums;
- - neskaidrība par savu juridisko statusu un nākotnes perspektīvām;
- - bezdarbs un slikts materiālais nodrošinājums;
- - sociālā izolācija -gan no savējiem dzimtenē, etniskās grupas, gan uzņemošajā sabiedrībā;
- - kultūras izpausmju atšķirības un kultūras šoks;
- - rasisms vai diskriminācijas izpausmes uzņemošajā sabiedrībā;
- - personības degradācija un bezjēdzīgas eksistences izjūta;
- - valodas nezināšana.

PSIHOLOĢISKĀ PAŠSAJŪTA

- Patvēruma meklētāju, bēgļu un personu ar alternatīvo statusu pašsajūta saistīta gan ar nedrošību, ko rada neziņa par nākotni, gan nepiepildītās gaidas, cerības, jo daudzi no bēgļiem sākotnēji ir cerējuši nokļūt citā zemē – Vācijā vai Skandināvijas valstīs.
- Pašsajūtu būtiski ietekmē valsts iestāžu un sabiedrības attieksme pret patvēruma meklētājiem, kas dažkārt ir klaji negatīva, īpaši pret bēgļiem ar citu ādas krāsu.

SOCIĀLĀS IEKĻAUŠANĀS NOSACĪJUMI

- apmierināt cilvēka pamata vajadzības, jo nav iespējams personu „sociāli iekļaut”, ja tā nav paēdusi un ja tai nav jumta virs galvas;
- sniegt atbalstu turpmākās dzīves sakārtošanā jaunā valstī, īstenojot sociālās integrācijas programmu atbilstoši katras personas vajadzībām un konkrētajai situācijai.
- Darbs **MIKRO – MEZO-MAKRO** līmeņos.

PROBLĒMAS, KURĀM JĀROD RISINĀJUMS

▪ **Diskriminācija un rasisma recidīvi**

- „Kamēr mēs dzīvojām Vecrīgā, irējām dzīvokli, ko mums sarunāja baznīca, mums nepārtraukti sargs prasīja, kad mēs beidzot vāksimies ārā, jo mūsu ēdieni smirdot, un mēs paši smirdam. Tagad tur vairs nedzīvojam...”
  - Persona ar alternatīvo statusu **S**.

▪ **Kultūrsensitīvas palīdzības trūkums**

- „Ģimenes ārsts lielākoties ir pieejams, tāpat arī citi speciālisti, tikai dažreiz es nesaprotu, kā tas viss tiek organizēts. Man saka, ka vajadzīga operācija, bet nesaprotu, kā Latvijā notiek uzņemšana rindā uz operāciju, cik ilgi jāgaida, kādiem dokumentiem jābūt. Arsti dokumentus izraksta latviešu valodā, es meklēju, kas var iztulkot”.
  - Persona ar alternatīvo statusu **S**.

SOCIĀLO VAJADZĪBU SPEKTRS

- - fiziskās vajadzības – droša pajumte, apģērbs, ēdiens;
- - medicīniskā palīdzība;
- - psihoemocionālās atbalsts;
- - dokumentu atjaunošana;
- - valodas prasme;
- - nodarbinātība;
- - izglītība;
- - materiālie līdzekļi [Paparde, 2008].

KOMPLEKSI SISTĒMISKI RISINĀJUMI: PROFESIJAS IDENTITĀTĒ

- **Sociālais darbs kā profesija** veicina sociālās pārmaiņas sabiedrībā, sociālo stabilitāti un sociālo harmoniju cilvēku attiecībās, emancipāciju un iespēju došanu ikvienam, nolūkā uzlabot ikviena un visu sabiedrības locekļu labklājību.
- Šīs definīcijas ietvaros ir skaidri redzams sociālā darbinieka darbības lauks darbā ar patvēruma meklētājiem, kura atslēgas vārdi ir:
  - - solidaritāte;
  - - iespējas;
  - - labklājība;
  - - atbildība;
  - - **cilvēktiesības** (pēc Papparde, 2008).

MAKROPRAKSE: ANALĪTIKI UN AIZSTĀVJI

- Sociālais darbiniekam sociālā darba makroprakses ietvaros jāspēj identificēt sociālās problēmas, ar kurām saskaras patvēruma meklētāji, bēgļi un personas ar alternatīvo statusu, jāspēj šīs problēmas apkopot, analizēt, izdarīt secinājumus un izstrādāt stratēģiskus risinājumus – politikas plānošanas dokumentus un tiesību aktus to īstenošanai.
- Latvijā sociālā darba makroprakse saprasta kā sociālā politika, sociālo pārmaiņu iniciēšana un vadīšana.
- Pārmaiņu iniciatori visbiežāk ir NVO sektors, kuros darbojas gan sociālie darbinieki, gan citu jomu profesionāļi.
- Sociālā darba makroprakse ir arī sociālās kustības un akcijas, kuras vērstas, lai veicinātu sociālās pārmaiņas, panāktu izmaiņas sociālajā likumdošanā, kā arī lai ievērotu cilvēktiesības.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA: MAKROPRAKTIKA DARBA LAUKS

- Patvēruma meklētāja sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošana vai uzlabošana, lai nodrošinātu viņu iekļaušanos sabiedrībā un pamatvajadzību apmierināšanu.
- Nepieciešama sociālā rehabilitācija, kuras mērķis ir novērst vai mazināt negatīvo faktoru (23.slaidis) izraisītās negatīvās sociālās sekas personas dzīvē.
- **Status quo:** Noteikts sociālo pakalpojumu loks ir pieejams cilvēku tirdzniecības upuriem, kuru traumas raksturs bieži līdzinās bēgļu un personu ar alternatīvu statusu traumas raksturam. Taču personas ar alternatīvo statusu pašlaik nevar saņemt sociālo rehabilitāciju, jo kā atsevišķa mērķgrupa nav iekļautas SPSP likumā.
- Plānots nodrošināt sociālo pakalpojumu pieejamību patvēruma meklētājiem līdz 1.03. 2016 (LM) („Rīcības plāna personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”)

KOMPLEKSA SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU PROGRAMMA BĒGLIEM UN PERSONĀM AR ALTERNATĪVO STATUSU:

- neatliekamā medicīniskā palīdzība,
- drošs patvērums, ēdināšana,
- psihosociāla palīdzība, individuālas speciālistu (sociālā darbinieka, psihologa, jurista, ārstniecības personas) konsultācijas,
- atbalsts dokumentu atjaunošanā un aizstāvība tiesā,
- iespējas apgūt vai atjaunot pašaprūpes un pašapkalpošanās iemaņas,
- iespējas iesaistīties apmācības un izglītības programmās. (Paparde, 2008).

SD PIEEJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANĀ

- Klienta orientētās pieejas - atvērti modeļi: sociālie pakalpojumi ir klientam skaidri un saprotami, ir īstenota vienošanās starp sociālo darbinieku un klientu par noteikto pakalpojumu sniegšanu un saņemšanu.
- Sadarbības attīstīšana, kā norāda spēka perspektīvas pieejas pārstāvji, ir viens no efektīva sociālā pakalpojuma priekšnoteikumiem (Saleebey, 1996).
- Nepieciešams īstenot klientam kulturāli piemērotu un kompetentu sociālā darba praksi iejūtīga sociālā darbinieka personā.
- Ne vien MIKRO, bet arī MEZO: dažādībai atvērta kopiena ar integrētiem kultūrsensitīviem pakalpojumiem.

STARPKULTŪRU KOMPETENCE

- profesionālās un personiskās kompetences komponenti, kas īstenojami darbā ar citu kultūru (rasu, etnisko grupu, subkultūru) pārstāvjiem;
- spēja respektēt un novērtēt kultūras ziņā atšķirīgu klientu vērtības, uzskatus un paradumus, kā arī izmantot darbā viņu kultūras perspektīvas, nevis sociālā darbinieka skatu punkta;
- jāapzinās savi stereotipi, aizspriedumi, un, iespējams, rasisms (Wodarski, 1992) un jāattīsta spēja mainīt savus uzskatus, pieņēmumus un stereotipus, atbrīvojoties no visu veidu ksenofobiskajiem diskursiem;
- nepieciešams domāt lastīgi un neabsolutizēt sociālā darbinieka domāšanas un uzvedības veidu kā vienīgo pareizo. (Miley, O'Melia, DuBois 1998);
- Turklāt ne tikai atsevišķiem sociālajiem darbiniekiem, bet visam sociālajam dienestam vai institūcijai jāapgūst zināšanas par minoritātes grupu, ar kurām viņi strādā, vēsturi, kultūras mantojumu, kultūru un dzīvesveidu.

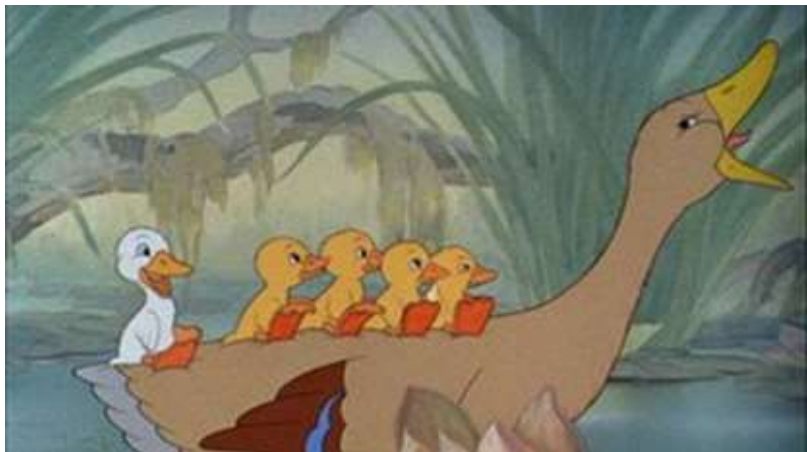

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Valsts nodrošināto sociālos pakalpojumus jātuvina saņēmējam; nepieciešams noteikt tādas īstenošanas kontroles principus, kas nodrošinātu konfidencialitāti. Ir vēlams nošķirt krīzes intervences īstenošanai nepieciešamos īstermiņa pakalpojumus un ilgtermiņa rehabilitācijas pakalpojumus: patvērumā meklētajiem var būt nepieciešami abi.
- Starpinstitucionālā sadarbība ir attīstāma galvenokārt attiecībā uz tiem pakalpojumiem, kas veicina bēgļu integrāciju – iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā.
- Sociālās rehabilitācijas sistēma nepietiekami nodrošina iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā, nereti veicinot klientu atkarību no palīdzības sniedzēja. Viens no šīs problēmas risinājumiem ir sociālā darba prakses pieeju no problēmu risināšanas modeļa, kad pakalpojumu saņēmējs ir pasīvs rehabilitācijas dalībnieks, uz klienta orientēto spēka perspektīvas modeli, kas paredz aktīvu pakalpojuma saņēmēja līdzdalību un savu resursu izmantošanu.

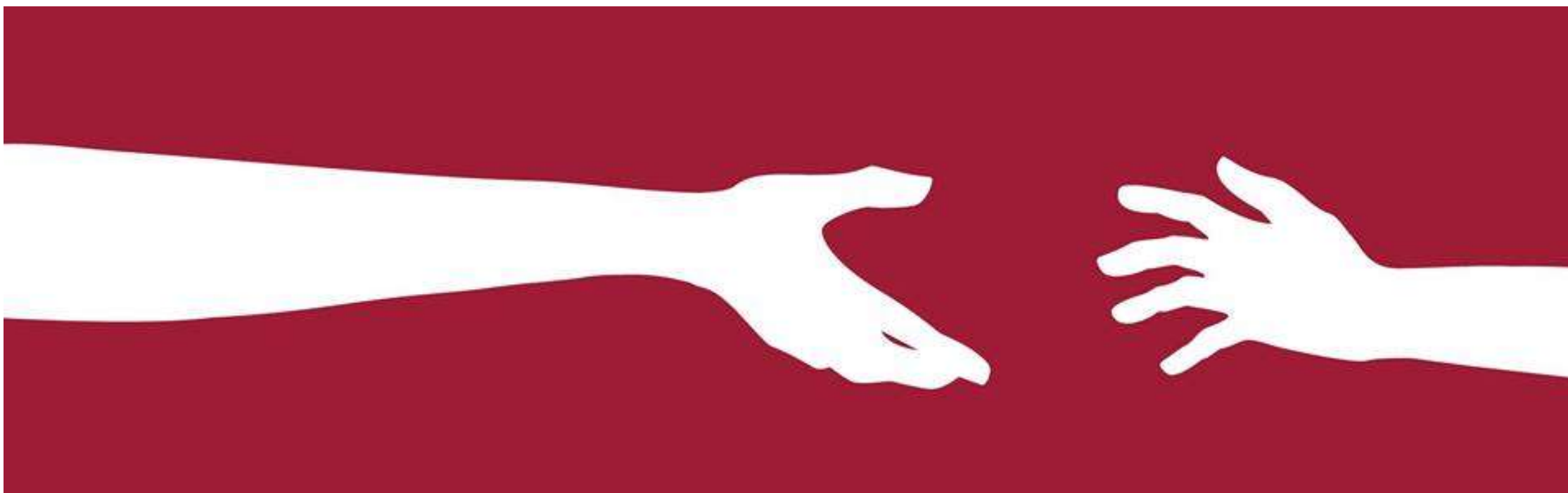
VISS IR IESPĒJAMS

VĒRES

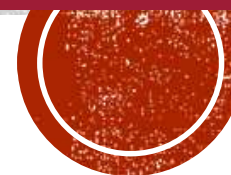
- Cavedon T., Tass M. (2007) Developing A New Client-Centred – Assertive Support Model with Deafblind People// [pieejams: <http://internex.net.au/~dba/model.htm>; skatīts: 19.04.2007.]
- Doel M., Marsh P., ([1992] 2004) Task-Centred Social Work, Ashgate, p.23
- Kropf, N. and Isaac, A. (1996) Culturally diverse social work practice: an overview, in D. Harrison, B. Thyer and J. Wodorski (eds) Cultural diversity and social work practice, pp.3.-13., Springfield, Il: Charles C. Thomas.
- KPS (2008) Jauno sabiedrības locekļu integrācija. Kvalitatīvo pētījumu studija 2008.g. aprīlis
- Miley, Karla & O'Melia, M. & Dubois, Brenda (1998) Generalistic social work practice. an empowering approach. Allyn & Bacon. Boston.
- Paparde, I. (2008) Trešo valstu pilsoņu integrācijas prakse no sociālā darba makro prakses viedokļa: starptautiskā pieredze un Latvijai piemēroti risinājumi. Npublicēts maģistra darbs, Sociālā darba un sociālās pedagogijas augstskola „Attīstība”
- Rogers, Carl R. (Carl Ransom) (2003) Client-centred therapy: its currents practice, implications and theory. London: Constable, p.24
- Saleebey D. (1996) The Strengths Perspective in Social Work Practice: Extensions and Cautions // Social Work, Vol.41, Number 3, May 1996, p. 298
- Samete D. Sociālo pakalpojumu nodrošinājums un atbilstība cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācijai Latvijā. Maģistra darbs. Rīga, 2006.
- Wodarski, J., (1992) Curriculums and Practical Aspects of Implementation, University Press of America, p.102.

«Gribu palīdzēt bēgļiem»

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1176564835692035&set=gm.1044305912275886&type=3>

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Liesma.Ose@gmail.com

